

БІБЛОС

ЖУРНАЛ УКРАЇНСЬКОЇ БІБЛІОГРАФІЇ

“BIBLOS” UKRAINIAN BIBLIOGRAPHICAL MONTHLY

Address: „BIBLOS” 41 E. 7-th St. NYC 3.

SUBSCRIPTION: ONE YEAR \$2.00

Editor: N. Sydor Czartorysky, Ph. D.

diasporiana.org.ua

Ч. 7-8. (75-76) ЛИПЕНЬ - СЕРПЕНЬ 1961

Р. VII.

ГРИГОРІЙ ФЕДОРОВИЧ
КВІТКА-ОСНОВ'ЯНЕКО

* 29-11-1778 - † 20-7-1843

ГРИГОРІЙ КВІТКА ОСНОВ'ЯНЕНКО, ПРЕДСТАВНИК УКРАЇНСЬКОГО
РОМАНТИЗМУ В ЛІТЕРАТУРІ. АВТОР БАГАТЬОХ ПОВІСТЕЙ, ОПОВІ
ДАНЬ ТА ДРАМАТИЧНИХ П'ЄС. ОСНОВОПОЛОЖНИК УКР. ПОВІСТІ!

Д-р Д. Бучинський:

"НА ГЕНЕРАЛЬНІЙ ЛІнії"

У "Націоналістичному Видавництві в Європі", Париж 1960, появилася знаменита книга нашого знаного й вдумливого знавця і письменника московсько-комуністичної дійсності - А. Височенка, заголовлена "НА ГЕНЕРАЛЬНІЙ ЛІнії". Книга 502 + 2 нестор. сторін, розміру 18,5 x 13,5. Видана на доброякісному папері, дуже культурний друк. Коли б до неї додати гарну мистецьку обкладинку, то оформлення книги було б цілком задовільне. Друкowana в Першій Українській Друкарні у Франції - в Парижі.

Це для бібліографа.

А тепер для читача: в книзі 45 оповідань - окремих картин-фрагментів з московсько-комуністичної дійсності на написання яких автор/видавець витратив майже 15 років праці. О. Жданович, пишучи вступ до цієї книги "Усьому наперекір", зробив і нам наперекір, бо найважливіше про неї, добре схоплене й написане він уже сказав, називаючи книгу повістю. Радію матиме, хто прочитав книжку й скаже, що це не є ніяка повість, а збірка знаменитих оповідань, навіть фелетонів. І нічого дивного, бо автор журналіст. Але його оповідання-фелетони, бо-дай у своїй подавлячій більшості далеко стоять від звичайних журналістичних фелетонів, зазублюються сильно в звено добрих і мистецьких літературних творів, які частинно належать до жанру оповідання, а другі підходять навіть під новельки.

Але радію має також і О. Жданович, називаючи "На генеральній лінії" також повістю. Правда, що це повість виняткова й незвичайна й повість робить її саме "генеральна лінія" комуністичної партії, генеральна лінія московського Кремля. Що таке генеральна лінія - поясняє нам сам автор: "Можете перечитати матеріали всіх партійних з'їздів та виступи самого Сталіна і ясності з цього не набудете. Навпаки, від того всього справа затемниться, ніби в дванадцять годин ночі. Кожного разу оту саму невидиму лінію зовсім по-іншому тлумачать... Химерна, карколомна й клята ця штука. Чимало мільйонів людей через неї позбулися життя, або опинилися за залізними ґратами. Навіть досить часто, самих створювачів генеральної лінії сажають, як раків на видешку. Сажають до тюрем за "переврочення" та "нерозуміння"... Їхнього ж власного виробу. Найдосконаліший марксист і той залується в повсякденних викрутасах Кремля. Визначається вона тільки винятковими діалектичними словами: Я ТАК ХОЧУ!

Хотіли майже щодня в кремлівських володарів міняється і то зовсім незалежно від марксизму чи лєнінізму. Недарма в Союзі Союзі так широко розповсюджена приповідка:

- Іди знай, чого вони там хочуть!

Наостанок мусите ще знати, що для генеральної лінії нічого неможливого не існує. Сталін - найбільший мовознавець світу, москалі / в оригіналі: росіяни / відкрили Америку, винайшли паровий двигун, радіо, авіацію, виростили грушкі на вербі, на осипі кислоти; це там в порядку речей. Кремлівські можновладці самі кажуть: "Під нашим керівництвом творяться чуда за чудами". І справді: сивоволосі вчені цілими днями пустують з малими піонерами, неписьменні пишуть вирмовані оди, застрашені безугавним терором люди опіввають: "Я другої такої країни не знаю, где так вольно дышет человек", нужденні колгоспники не хваляться своїм заможним життям..."

Таким способом "На генеральній лінії" - це повість про генеральну лінію від початків її винаходу аж до наших часів. Нікому це не завадить, що автор починає її від дворянки Коллонтай і матроса Либенка десь у мряковинні жовтня чи перших місяців большевицького безголов'я / "Вся мотем" /, а кінчає "Близкучим наступом" в 1941 році, бо вона, ця крута генеральна лінія тягнеться від большевизму - через комунізм і соціалізм - аж до наших днів, і тягнеться так плуверно, що ніхто її не може ні збагнути, ні переступити. Вона плується між ногами навіть самому Нікіті Хрущову. Беззапереч-

не, що Хрущов - це добрий акробат, але йому вже скоро нога похованеться.

Вже з цього видно, що полотнище генеральної лінії - величезне. Розмалював його А. Височенко - знаменито. В цьому й ціле його мистецтво, що заповнив він його людськими болями, створив прекрасну мозаїку глибоких ран московсько-комуністичної тирми, але ті рани якісь невеличкі, часом навіть так гнигдас, що вони навіть природні. Може це навіть цілком природне й життєве, бо інакше, то продовж сорока трьох років вже ніхто був би не залипився ані над, ані під генеральною лінією. Хвилинами, читаючи сторінку за сторінкою "На генеральній лінії", здається, що нас навіть не заторкує біль, а навпаки зриваємо собі боки щирим сміхом. І здається нам, що автор цей болючий сміх добре підмітив, хоч він його не підкреслює, що без нього - нарід не пережив би тих усіх кремлівських генеральних ліній. Чи не є це наша сучасна "Енеїда"?

Це ніяк не значить, що автор біль і людський крик трактує неповажно.

Навіть тіні неповаги немає "На генеральній лінії". Її легкий, навіть гумористичний тон, часом аж насичений сарказмом - не втомляє читача, тягне його по цій генеральній лінії по всіх закутках "широкої країни" Советського Союзу і рівночасно змушує його глибоко пригадуватися над кожною проблемою людського життя в комуністичному пеклі.

А проблем - чи не 45, як сорок п'ять різних картинок на великому полотнищі генеральної лінії, як 45 різних головних фігур того макабричного - огидливого й жорстокого - вертепу, що має назву нової московської колоніальної імперії. Може навіть нам вийшло про 45 головних фігур не є точним, бо тут дійсно фігур багато більше, а краще буде це окреслити 45-ма різними вертепними картинками.

З Височенка - оповідач знаменитий. Щось з типу запорожця, щось з типу легендарного Байди, що навіть на турецькому гакові реготався з пропозицій турецького султана. І треба підкреслити, що сміх цей "На генеральній лінії" є розторошувачий і розворошує він саму генеральну лінію.

Сторінки книги перемерелані стоїчною духовною рівновагою, спокоєм, можна сказати, що навіть якось і загадковою, і небуденною, і подивувальною рівновагою. Здається, що на 500 сторінках книги ми, ні разу не чуємо крику людської розпачі, а рівночасно відчуваємо з якою великою духовною силою, не лиш автор але всі його "актори" - персонажі, якось безкарно й безболісно рвуть цю дуже небезпечну генеральну лінію.

З психологічного боку - це незвичайно цікавий момент. Момент, який доводить величезне нагромадження сили духовної в нашому народі, колосального досвіду й життєвого оприту, щоб ця генеральна лінія, що дуже часто прибирає небезпечну форму зубато-розторошувачого колеса, яке безумовно торочить і розриває все живе, але навіть після його палених оборотів - залишається ще жива людина, що кпить собі з ворога і все готова скопити йому до горла.

Замало знати московсько-комуністичну дійсність. Треба також уміти відтворити її в мистецько-літературних картинах, сприятливих для нашого розмаїженого читача. Думаємо, що вибором такої форми автор досягнув би свою благодородну мету, щоб тільки ця книга, яка заслуговує на увагу навіть дуже вибагливого читача, щоб тільки це знайти спосіб, що книга дійшла до його рук.

Мадрид, у березні 1961 Р.Б.

Кожному видавцеві, чи авторові - оплатиться переслати нам до БІБЛОСУ один-два примірники своїх видань для опису, бо це є корисно та помагає в розпродажі книжки. Часто питають у нас за тими книжками, що якраз були описані або рецензовані в нашій журналі "БІБЛОС".

Проф. П. Савчук

Т. ШЕВЧЕНКО - ВЕЛИКИЙ БОЯН УКРАЇНИ

Тому віщий Боян
і перве припівку змислену рік:
"Ні хитрому, ні гораздому,
ні як птиця гораздому
суда Божого не минути".
("Слово о полку Ігоревім").

Великий український поет - Боян України - Тарас Шевченко (9-3-1814 - 10-3-1861) виступив з вогненним словом протесту проти насильства і свавілля московського самодержавства на Україні, - виступив із закликом до революційної боротьби з Московщиною, за відновлення самостійної національної української держави.

Майже всі твори поета просякнуті ідеєю національно-державницького українського відродження. Ця ідея виявляється вже в ранніх творах Шевченка й проходить шовковою ниткою через уся творчість поета до кінця його життєво-творчого шляху. Ідея національно-державницького відродження плекалася віками в серцях усього українського народу. За цю ж ідею велася й досі ведеться хорстока й непримиренна визвольна боротьба з московським імперіалізмом. Свідками цієї героїчної, визвольної боротьби, залишилися могили по полі; де "родилась, гарцювала козацькая воля", де трупами верожими "засівала поле". Проту національно-визвольну боротьбу українського народу "добрим жудям кобзарі співають".

Поет, змальовуючи історичне минуле України, з болем у серці каже, що минулася воля; що після визвольних змагань козацьких часів залишилися "могили - гори". Ця історична правда свідчить про довгу, завзяту й героїчну боротьбу українського народу.

Цього року вся українська нація відзначає соті роковини з дня смерті свого великого сина - Бояна України - Тараса Шевченка. Але на Рідних Землях, під московською окупацією, український народ немає змоги так величаво вшановувати свого Бояна та промовити слово правди про поета, як у країнах вільного світу.

Шевченко - явище понадзвичайне; він бияв доби українського духа в розвитку національно-духової культури, мови, літератури, мистецтва, естетики, філософії й високого християнського світогляду. Шевченко це ствердив своїми геніальними творами. Він підняв високо національний прапор духової культури українського "Я". З цим прапором високої національної духової культури, пройшов крізь найтяжчі бурі життя в московському деспотизмі, не сплямивши його, донісши до кінця свого героїчного, хоч і знедоленого, повного посвяти своєму народові, життя. Поет переніс

за свій народ найтужчі мрії.

Лише Шевченкові дано було Всевишнім бути найкращим співцем - Бояном України, - що за неї прийняв духові й фізичні муки; залюблений у неї всім своїм еством, всією душею й чуттям; захоплений її чудовими краєвидами, лісами, степами, голубим небом і саянними ночами, наповненими співами солон'їв. Тому поет так чуттєво змальовує красу невмирущої своєї Геллади:

Рече та стогне Дніпр широкий,
Сердитий вітер завива,
Додолю верби гне високі,
Горами хвилю підійма.
І блідий місяць на ту пору
Із хмари де-де виглядав, -
Неначе човен в синім морю,
То виринав, то потопав.
Ще треті півні не співали,
Ніхто ніде не гомонів,
Сичі в гаю перекликались,
Та ясен раз-у-раз скрипів.
("Причиння").

Ось сила й образи мистецького слова, що збуджує наше почуття, підносить душу, все наше ество до національної гордості, яка бачить могутні картини української природи, її красу і силу. Або ще такий шедевр ранньої творчості нашого поета:

Б'ють пороги; місяць сходить,	"Де-то наші діти ділись?
Як і перше сходив -	Де вони гуляють?"
Нема Січі, пропав і той,	Чайка скиглить, літаючи,
Хто всім верховодив.	Мов за дітьми плаче;
Нема Січі. - Очерети	Сонце гріє, вітер віє
У Дніпра питають:	На степу козачім.
	("До Основ'яненка")

Так міг змальовувати мистецькими історичними образами краю й силу України лише великий Боян українського народу, Т. Шевченко, як колись геніальний невідомий поет неперевершеного "Слова о полку Ігоревім", великої духової національної української спадщини княжих часів, Київської держави.

Молодий поет відчув трагедію своєї нації в історичній визвольній боротьбі. За тим прекрасним минулим навіть чайки плачуть, "огни сумують. Бо воно вогніки пропало. Поет змальовував трагічну картину зруйнування Московщиною Запорізької Січі. Ось глибокі думки і багату фантазію великого українського поета нової доби.

Це початки співу великого потім Бояна, що починав творити легенди визвольних змагань українського народу, в перемогу якого він вірив до кінця свого життя. В дальших творах поет ставить проблему, як рятувати поневолений Московщиною український народ. І доходить до правильного висновку:

...А щоб збудить
Хиренну волю, треба миром,
Громадою обух сталить,

Та добре вигострить сокиру,
І заходиться вже будить.
("Я не нездуха").

Шевченко з самого початку своєї ранньої творчості був глибоко національним поетом, виражаючи прагнення й чуття всієї української нації. Поет умів майстерно володіти мистецьким словом, змальовуючи відповідні образи в повному їх психологічному, соціальному, політичному, історичному, естетичному й побутовому аспектах. Вмів застосувати відповідні епітети, що відображають нам неперевершені образи, уособлюючи претставників даного суспільства відповідної доби, на підставі свого реалістичного світогляду:

Одна Сибір неісходима!
А тюрм? А людю? Що й лічить!
Од Молдаванина до Фіна -
На всіх язиках все мовчить...
Бо благоденствує!
("Кавказ").

Перед нами яскравий, історично незаперечний, образ московської імперії, з її політичною системою управління. Поет глибоко вмів бачити й відчувати дух московського імперіалізму; вмів яскраво змальовувати й розкрити перед суспільством усю суть політичної концепції Московщини, концепції: загарбати весь світ і зробити з нього тюрму народів. Поет умів виявити свій революційний протест проти цієї концепції. І коли дехто з "землячків" "недобачав" і сьогодні "недобачає" московської загарбницької політики - поневолення вільних ще народів - то поет давав разючу відповідь:

Підніжки царськії, лакеї
Капрала п'яного! Не вам,
Не вам, в мережаній лівреї
Донощики і фарисеї,
За правду пресвятуя статъ
І за свободу! Розпинають,
А не любить ви вчились брата!
("Юродивий").

Яка повнота характеристики образів і явищ у суспільному бутті тогочасної московської імперії. Та не лише такі наявні були образи в тогочасній білій Московщині, вони наявні й у сучасній червоній Московщині.

Ось геніяльність поета-співця, в його невмирущих і неперевершених словах, у змальованні реалістичних образів. Ба більше, прояви таких наявних образів - підніжків московських і лакеїв, донощиків і фарисеїв - не позбулася ще й політична еміграція країн вільного світу.

Великий Боян українського народу потряс своїм співом революційного слова ("Гайдамаки", "Сон", "Кавказ" та інші) політичні основи московської імперії.

Виступ Шевченка проти московського самодержавства був не стихійно-випадковим: це - протест усього українського народу. Це боротьба за національну незалежність і державну самостійність, що стояла в центрі уваги всієї революційної творчості поета.

(Далі на стор. II.)

Поет, надхнений історичною героїкою минулого українського народу, що виявлялася в народній поезії, в історичних піснях і думах, у різноманітних жанрах народних легенд і переказів, були виразом протесту проти московського поневолення України

Чимало різних реакційних захо

Чимало різних реакційних заходів проводились московським самодержавством на Україні, що збуджували протест, гнів і революційний виступ селянства. Одночасно ці реакційні дії феодально-кріпосницької системи відбивалися в народному фольклорі. Тому то творчість Шевченка пронизує глибокий національний патріотизм, і палка любов до свого українського поневоленого народу.

Розвиток і формування політичних поглядів Шевченка відбувалися в нерозривному зв'язку з його поетичною творчістю, з розвитком і формуванням ідейних, філософічно-ідеалістичних поглядів, як політичного й духового провідника українського народу. Свої політичні погляди на визвольний український рух поет виявив саме в історично-політичних творах, як "Гайдамаки", "Сон", "Кавказ", "Розрита могила", "Чигирине, Чигирине", "Стоїть в селі Суботів", "Великий льох" і ряд інших.

Заглиблюючись у життя явища українського народу, поет боля ставить своє мистецьке слово на службу пристрасній, непримиренній визвольній боротьбі проти московського самодержавства. В творчості періоду "трьох літ" Шевченко не вдається до езопівської мови, він виразно формулює свої політично-визвольні ідеї, гостро виступає проти кріпосницької дійсності. Вся його творчість цього періоду спрямована на викриття реакційної системи московського феодально-кріпосницького самодержавства та на революційне спрямування провідної української думки до чину.

Його тихе слово повинно породити "ночі ободні", щоб розпанахали "погане, гниле серце, трудне", щоб вицідить "сукровату" і наляти "живої козацької тієї крові, чистої, святої!!!". Тут подано силу революційного слова, що має підняти пригноблений Московщиною український народ на боротьбу за своє визволення.

У поемі "Кавказ" (1845) поет закликає всі поневолені Московщиною народи до збройної боротьби за своє національно-державне визволення: "Борітеся - поборете!" Поет вірить у силу поневоленого народу, стверджуючи: "Поборете!" А до провідної верстви, інтелігенції, яка гуртувалася в підпільних гуртках і таємних товариствах 30-50-х років звертається стати в провіді визвольної боротьби свого народу: "Обніміте ж, брати мої, найменшого брата".

До свого поневоленого українського народу поет звертається безпосередньо в своєму "Заповіті" (1845), закликаючи до визвольно-революційної боротьби:

Кайдани порвіте
І вражю злою кров'ю
Волю окропіте.

Д-р Ол. Соколович,
 бібліотекар:

Б І Б Л І О Т Е Ч Н І В І С Т І

Томас Р. Вейр професор Манітобського університету в Канаді видав у 1960 році Економічний Атлас Манітоби на 81 сторінку з мапами великого формату, в якому описує також українських поселенців у Манітобі - Канада за останні роки після другої світової війни.

В Манітобі українці займають друге місце й тому можуть похвалитися такими гарними національними успіхами, як будова пам'ятника Тарасові Шевченкові у столиці цієї провінції.

Уряд стейту Нью Йорк видав публічний документ 52-го губернатора стейту Авреда Гаррімана, обраного 1957 р на губернатора Стейту. Книга має 1515 стор. Там на сторінках 560-561 є заповіданий текст проголошення Українського Дня, призначеного для Нью Йорського Стейту від 14 січня 1957 р. на 22 січня 1957 року.

Лазар Пістрак у своїй новій книзі "Великий Тактик" описує ріст-силу Н.Хрущова. Книжка на 296 сторінок друку видана 1961 року. І тут на стор. 169-185-ій стрічаємо в 13-тому розділі, під заголовком "Русифікація України" - багато й обширно поданого матеріалу для західного світу. С там теж і згадка про УПА!

Маріо А.Пей, професор колумбійського університету в Нью Йорку, в своїй праці "Головні мови світу" (4-е видання з 1955 р), на стор. 663 затримує питання й України та української мови в світі. На жаль там українська мова не має свого окремого розділу. З цього виходить наверх, що чужинці - мовознавці не знаходять уваги й не приділяють їй для української мови; а наші науковці-мовознавці теж мало що роблять, щоб поправити цю справу.

Ісаак Башевіч Зінгер, видав у 1958 році в Нью Йорку повість п.н. "Сатан ін Горай" (Чорт в Іарай), яку вже переложено на італійську мову та перевидано теж в Міяні 1960 р.

Згадана книжка описує події в Польщі, що мали місце в 17 сторіччі. Повість є для нас цікава тим, що вона починає обширний опис жидівського містечка Г'орой з 1648 року, часи повстання Богдана Зиновія Хмельницького проти Польщі. Автор описує похід козаків від Замостя до Г'ороя; описує так тенденційно, як лиш жиди вміють. Зміст анти український; описані ними козацькі жорстокості в переслідування жидів, тощо. Автор не завдає собі труда простудіювати причини того всенародного гніву. Не хоче признати хто був знаряддям визиску селянства в польських поміщиків.

Було б краще, коли б жиди, марешті, написали ЖТО їх не бив і коши не бив?

КОНКУРС на проєкт пам'ятника Т. Шевченкові у Вашингтоні

У зв'язку із сторіччям смерті Тараса Шевченка і 150-ми роковинами його народження, що припадають у 1964 р. крайовий Комітет Пам'ятника Шевченкові проголосує конкурс на проєкт пам'ятника у столиці Америки, Вашингтоні. На рекомендацію Мистецької Комісії встановляється такі умови конкурсу:

1. *Величина цілого пам'ятника*: висота цілості не повинна бути більша як 30 стіп (одна стопа — прибл. 30 сантиметрів). Пам'ятник має зображувати постать Поета в бронзі на постаменті. Можуть бути додані й інші фігури, тривимірні або в плоскорізьбі, однак треба мати на увазі, щоб кошти будови пам'ятника, разом з усіма влаштуваннями, не переходили суми чверть мільйона доларів.

2. *Вигляд Поета*: бажанням широких кіл громадянства є, щоб Поет був зображений у своїх молодих роках, до закінчення 1847 р. Однак, проєкстодавці мають вільну руку робити так, як це вони уважатимуть за потрібне. Постать Поета повинна бути більша як оригінальної величини. Найважливіше завдання проєкстодавців — знайти відповідну ідею пам'ятника, яка б по мистецькому зобразила національне й вселюдське значення Шевченка.

3. *Оточення пам'ятника*: Департамент Парків у Вашингтоні, якому підлягають усі пам'ятники і який буде опікуватися також пам'ятником Шевченка, бажає, щоб пам'ятник мав також і ужитково-публічний характер. Для цього майбутній пам'ятник буде вкомпонований в окрему цілість, що може складатися з таких елементів, як тераса із сходами, водогрій, клумби, дерева, лавки тощо. Тому бажано, щоб проєкстодавці обдумували свої проєкти в порозумінні з архітектами.

4. *Величина площі*: тому, що діляниця Вашингтону, де проєктується поставити пам'ятник, перебуває тепер у стані перебудови (нові блюки урядових будинків, нові вулиці та скасування деяких існуючих), форма і величина площі під пам'ятник ще остаточно не вирішені. Проктодавці повинні орієнтуватися на розмір площі, що має приблизно 150 стіп довжини з кожного боку, оточеної вулицями і обсадженої високими деревами. Вмонтування пам'ятника у площу буде завданням архітектів.

5. *Величина проєктів*: скульптурні проєкти мають бути виконані в скалі-мірилі 1 цаль=стопа, тобто 1/12 оригінальної величини. Прокти мають бути виготовлені з тривкого матеріалу (гіпс, дерево, пластик тощо). Прокт має бути попатинований на колір оригіналу (бронзи, каменю).

6. *Додаткові проєкти*: крім скульптурного проєкту, автори повинні прислати також шкіци, які показували б, як вони уявляють собі оточення пам'ятника. Для цієї мети мають бути долучені шкіци поземого пляну пам'ятника і перспективний рисунок з довкіллям. Скаля рисунків: 1 стопа до площі=1/8 цяля на рисунку.

7. *Доставка проєктів*: проєктодавці доставлять свої проєкти власним коштом. Усі забезпечення під час конкурсу і зворот творів — коштом Комітету. Побажамо, щоб автори вислали свої проєкти з адреси інших осіб, на те, щоб зберегти анонімність проєктантів. Прокти мають бути подані під гаслом, а прізвища й адреси авторів — у закритій конверті, позначеній тим самим гаслом.

8. *Час для виконання проєктів*: проєкти мають бути надіслані Комітетові до 28-го лютого 1962 р. Один автор може подати не більше як два проєкти.

9. *Жюрі*: Екзекутива Комітету покликає, в порозумінні з Мистецькою Комісією, жюрі для оцінки надісланих проєктів і вибору найкращого. Склад жюрі буде своєчасно оповіщений. Жюрі видасть оцінку не пізніше як за два тижні від часу передачі йому проєктів.

10. *Нагороди*: Комітет Будови Пам'ятника Т. Шевченкові визначив п'ять нагород за найкращі проєкти, а саме: одна перша нагорода в сумі 1,500 дол, дві другі нагороди по 1,000 дол. кожна і дві треті нагороди по 750 доларів. Поза нагородами передбачені почесні відзначення.

11. *Уповноваження жюрі*: жюрі матиме право не признати якоїсь із вище вичислених нагород, якщо для цього не буде відповідних творів. Завдання жюрі — відзначити найкращий з мистецького погляду проєкт, однак відзначення якогось проєкту першою нагородою ще не зобов'язує Комітет поставити пам'ятник саме за цим проєктом, бо Комітет мусить брати до уваги такі справи, як кошти будови, його пристосованість до даного місця, узгодження з Мистецькою Комісією міста Вашингтону і ін.

12. *Виконання пам'ятника*: Комітет підпише окремий договір з автором пам'ятника, який буде остаточно сквалений до будови. Коли б, однак, виявилось, що пам'ятник є твором ще мало досвідченого в монументальній скульптурі мистця, Комітет матиме право поручити йому для помочі іншого скульптора з потрібним досвідом.

13. *Доля проєктів*: нагороджені проєкти стають власністю Комітету, інші будуть відіслані авторам.

14. *Адреса для надсилання проєктів*: Shevchenko Memorial Committee of America, Inc., 302-304 West 13th Street, New York 14, N. Y.

ЗА ЕКЗЕКУТИВУ КОМІТЕТУ ПАМ'ЯТНИКА
ШЕВЧЕНКОВІ:

Роман СМАЛЬ-СТОЦЬКИЙ
голова

Ярослав ПАДОХ
секретар

Йосиф ЛИСОГІР
екз. директор

Святослав ГОРДИНСЬКИЙ
голова Мистецької Комісії

нові Видання

- 50.- ШЕВЧЕНКІЯНА В БІБЛІОТЕКАХ ПАРИЖУ. Уклад А. Жуковський, Париж, 1961. Сторін 42(односторінкові листки). /циклостилем/.
- 51.- Каталог КНИГАРНІ і Видавництва 00. Василян. Торонто, 1961. Ст. 16.
- 52.- Каталог НОВОЇ ЕРИ, Канора, Саск, Канада, 1961. сторін 28+ 4 неп..
- 53.- СВІТОВИЙ КОНГРЕС УКРАЇНСЬКОЇ ВІЛЬНОЇ НАУКИ. Для вшанування століття смерті Тараса Шевченка. Перша Сесія. П'ятниця-неділя, 17-19. березня 1961. НТШ Головна Рада і НТШ - ЗДА, ст. 16.
54. Боднарчук, Іван: ЗНАЙОМІ ОБЛИЧЧЯ. Оповідання. Вінніпег, 1961. ст. 109.
55. Оструг, Ярослава: ПРОВАЛЛЯ. Повість; Чикаго, 1961, ст. 191.
- 56.- МОВО РІДНА! Буквар-Читанка з посібником для учнів англomовних шкіл Третьє поправлене видання (Нью Йорк, 1961). Опрацював І. Корипський. В-во Михайла Борецького.
57. Митрополит, Іларіон: ГРАМАТИЧНО-СТИЛІСТИЧНИЙ СЛОВНИК ШЕВЧЕНКОВОЇ МОВИ Вінніпег, 1961. Ст. 256. Видання "Інституту Дослідів Волині". Накладом Т-ва "Волинь" у Вінніпегу.
58. Рудницький, Яр., Д-р: ГРАМАТИЧНІ ТАБЛИЦІ ДЛЯ ШКІЛ І САМОНАВЧАННЯ. Друге видання. Вінніпег, 1961. Ст. 12. Накладом Шкільної Кураторії Вінніпезької Архиепархії.
- 59.- УКРАЇНСЬКА МИСТЕЦЬКА ВИСТАВА 1961. КАТАЛОГ Восьмої МИСТЕЦЬКОЇ ВИСТАВИ Малярство. Графіка. Скульптура. 28 травня-11 червня 1961. Об'єднання Мистців Українців в Америці. (Зал Укр. Літерат. Мист. Клубу в Нью Йорку Ст. 32. (Ілюстроване видання). ф. 22 см.
60. Matthews, K., W.: TARS SHEVCHENKO The Man And The Symbol. Second Edition. Winnipeg, 1961. Slavistica, No. 41. Published with a grant from "Prosvita" Society in Kenora, Ont. Canada. Pp. 24. Price 50¢. f. 22 cm.
- 61.- BULLETIN No 7. DES JEUNES AMIS DE L'UKRAINE. Paris (1961), pp. 24.
62. Парфанович, Спфій: ВІРНИЙ ПРИЯТЕЛЬ. Оповідання з життя домашнього ко-та. Чикаго, 1961. В-во Миколи Денисюка, ст. 207. Ціна в оправі \$2.50.

Один сет "Кобзаря",

ЧОТИРИ ТОМИ В ЛЮКСУСОВІЙ ОПРАВІ, З ІЛЮСТРАЦІЯМИ; ПОВНЕ ВИДАННЯ - ЦЕ НАЙКРАЩІЙ ДАРУНОК СОБІ САМОМУ, РІДНОМУ, ЧИ ЗНАЙОМОМУ - ВСЕ ЛИШЕ ЗА \$25.-

можете купити також у нас, в БІБЛОСІ, або в книгарні "ГОВЕРЛЯ" в Нью Йорку

Увага!

Дуже важно!

НАЙКРАЩЕ!

Направду найкраще місце в горах Кетскіл та найдорожше в стейті Нью Йорк, у Грінфілд Парку: річка, басейн, чудовий гірський краєвид, повно зелені і квіти, сонячний та мішаний ліс, левада — все це має на ГОВЕРЛІ в Карпатах!

Чисті й нові кімнати з усіма вигодами; знамените одруження та доїзд: у сусідстві „Союзівки" та „Сумівки", в самому серці українського вакаційного життя! Ще маємо лише 10 вільних місць для родин з дітьми, або самотніх! Голосіться, не відкладаючи — в:

"HOWERLA"

41 EAST 7th STREET — NEW YORK 3, N. Y.
Tel.: GR 5-0193

ТАКОЖ МАЄМО "КОБ ЗАР ов Юкреїн" на мові англійській за ціну \$ 2.- пишіть, замовляйте та шліть відразу належність на таку адресу:

"HOWERLA" UKRAINIAN BOOK STORE, 41 East 7th Street, New York 3, N.Y.

Замітка: Цю інтермедію можна перевести по
середині класу в кожній школі без ніякої спеці-
альної підготовки, а що найважливіше — установа в класі сте-
пень — для св. Миколая.

КІНЕЦЬ.

Чортик (роздає хлопцям прутики, а на кінець го-
ворить): А такі св. Миколай другий раз до
вас не прийде, а як прийде, то я ще більше
прутів принесу! (До тих слів виходить з хати).

Ось, слава Богу! Все роздає,
Що міг і що зі собою взяв;
Віддась за рік я знов прийду
І може більше принесу.
Тимчасом, діти, всі прощайте,
А мені на дорожку косячку заспівайте!
(Діти косячуть: «На небі зірка, або
іншу косячку»). Описав виходить св. Миколай і Ангел.

Чортик (роздає хлопцям прутики, а на кінець го-
ворить): А такі св. Миколай другий раз до
вас не прийде, а як прийде, то я ще більше
прутів принесу! (До тих слів виходить з хати).

Ось, слава Богу! Все роздає,
Що міг і що зі собою взяв;
Віддась за рік я знов прийду
І може більше принесу.
Тимчасом, діти, всі прощайте,
А мені на дорожку косячку заспівайте!
(Діти косячуть: «На небі зірка, або
іншу косячку»). Описав виходить св. Миколай і Ангел.

На Божім світі
Не все то золото, що світити!
Не всі тут діти по закону
В життю тім хочуть йти до скону!

Чортик: Так, так! Яж казав... (Взагалі чортик все
мови св. Миколая потакує й заперечує, де що
уважає за відповідне).

Св. Миколай: Часом і Нуся Стефцю вкусить,
То котика за сильно здусить,
І Галя, донечка маленька,
Не все для мамці є чемненька.
А Тоньця, Славко, Орест, Христя!
Чи все в них зшиток, книжка чиста?
Чи все на час є кожде в школі?
Го, го! Гріхів у них є вже доволі,
Що й серцю сумно! Кажу широ.
Та все-ж таки я, діти, вірю,
Що в році тім прийде поправа
Вам всім на користь і на славу.
Гей, вчіться діти! Без науки
Жити нині тяжко! А неуки,
Хоч білий день, хоч сонце світити,
Добра не можуть помітити.
Притім все й всюди жийте в згоді,
Бо згода все вам осолодить,
Забаву й працю в кожній днині,
Як рівнож біль ваш і терпіння.
Шануйте старших і кохайте
Всі родичів, та помагайте
Ім в праці, діти, як хто може,
А благословенство буде Боже
Над вами зіркою сіяти

ДІЄВІ ОСОБИ:

**Св. Миколай — Ангел-Хоронитель
Чортик-Антипко**

В шкільній салі діти, разом з родичами і учи-
телем(телькою), очікують приходу св. Миколая.
Родичі сидять на лавках попід стінами, а діти
стоять коло них гуртками.

Ангел: (входить до салі з коритара шкільного.
Руки має зложені на грудях навхрест і голосно
витає всіх): Христос раждається!

Всі: Славіте!

Ангел: Вітайте любі діти!
Я звідтам — де молочна дорога,
Де зір безліч, де царство Бога.
Несу вам вістку веселу,
Що йде вже гість між наші села.
Йде гість, якому тужно було
За вами в Господа палатах,
Якого серце в небі чуло,
Що тутки дієсь в кожній хаті.
Ще хвилька, діти, а між вами
Тут стане Миколай святий;
Він з щирим серцем і дарами
За хвилю стане в школі тій.
Він йде до вас, бо там, в небі,
Ваші кроки всі слідив,
Бо знав ваші всі потреби
І вами вічно там журився.
Вітайте любі! Мир вам всім!

1961

— УКРАЇНСЬКЕ ВИДАВНИЦТВО «ЛІТЕРАТУРА»
Київська інтермедія

ГОСТИНА СВ. МИКОЛАЯ

ВОЛОДИМИР ХРОНОВИЧ

— 4 —

Мир вашим родичам!
І вся і всім у домі тім!

Чортяк (вбігає до кляси з вилками й ланцюхом, тупоче ногами, опісля підскакує з радости до гори й скрикує):

Ось я тут! Ух! Ха, ха, ха!
Ждете на дарунки? Ага, ага!

Маю, маю я чудові,

Та на жаль вони вербові!

(Показує дітям вязанку вербових прутів).

Всім лінивим, що не вчать,

Кожний з прутів тих придасться!

Се-ж на збитки лік солодкий,

А їх в мене є — пів сотки!

(Побачивши в дверях надходячого св. Миколая, вдає переляк, підбігає до нього, падає на коліна і кричить пискливим голосом):

Святий Отче Миколаю,
Міцно я Тебе благаю!

Не йди до тих дітей, не йди,

Бо тут самі є пустуні!

Я їх гріхи всі добре знаю

І зараз їх тут прочитаю.

(Підноситься, добуває за пазухи «нотес» й, показуючи на нього вилками, читає):

Ось вчора Василько тихцем

На жида кинув камінцем,

А Проць бігав над потоком

І Гафійці підбив око;

Мокий мамі до кави всипав соли,

Артим часто неходив до школи,

— 5 —

А мала Христа, що й казати,
Раз без молитви пішла спати!

Ангел: Проч сатано! Дарма!
Таких дітей у нас нема!

Св. Миколай: Мир людям доброї волі! (3 рази).

Го, го! Дітей є тут доволі.

Є тут малі є й великі,

Та за багато трохи крихіл!

Мабуть всі хочуть тут дарунків,

Но і цукорків у пакунках.

Гарно, діти! Всьо тут маю,

Та чи роздам всім? Ще не знаю!

Бо бачив я нераз там з неба,

Що тут декому й бучка треба!

Ось Данко ваш!

Пустун великий,

Ні раз не бавиться без крику

І часто-густо кулачками

Воює він з товаришами!

Чортяк: О, о, о! А що, не казав?

Все тут правда,

Все тут записане! (Показує на свій «нотес»)

Св. Миколай: А Петрик ваш, Василь, Олена!

Вони, як кажуть — вже і вчені,

Та часто густо йдуть до школи,

Мов без серпа жнець жати в поле.

Вони пера часто не мають,

То книжку дома забувають...

А вже про задачі не кажу,

Бо смуток всім на серці ляже.

Так, так, кохані!